Demokratisk dialog
kogt ned til en maggiterning kaldet Folkemødet

En fond af meninger, debat og dialog i et menneskehav af farver, bannere og glade, engagerede mennesker med et formål for øje: at få budskabet ud og få skabt nye alliancer og netværk. Det er Folkemødets dna og hele værdi og mening.

TEKST OG FOTO: PETER CHRISTENSEN

Lad os runde denne myte med det samme: Folkemødet er en festival for DJØF'ere, deraf kælenavnet DJØF-Stortion, som har, ja, en "familiefest" for dem med de rigtige holdninger og den rigtige indflydelse i forvaltninger, administrationer og organisationer.

Det er Folkemødet også, men det er ikke dét de fire dage i Allinge først og fremmest er. Folkemødet er en bred farverig palet af unge og gamle, håndværkere og erhvervsfolk, politiske partier og interesseorganisationer, frivillige og professionelle og, ja, naturligvis også DJØF'ere. I det hav af meninger og holdninger søger Folkemødets gæster på de støvede grusveje mellem de mange stande, hvor bannere, sofaarrangementer, folderuddelere og råbere på ægte markedsvis søger at trække folk til, efter lige nøjagtig den sag og den debat de brænder mest for.

For de der brænder for ligeværdige vilkår for mennesker med handicaps og særlige behov var Ligeværds telt et godt sted at følge debatterne. Og Ligeværds telt var velbesøgt på Folkemødet. ●

Spørgelysten var stor blandt publikum til debatterne

En stille og eftertænksom stund inden en debat

Der var hver dag livlig aktivitet foran Ligeværds telt og masser af mennesker at fortælle historien om Ligeværd til.

En ensom UFL kop på rækværket ved et af sommerhusene, hvor Ligeværd residerede i fritiden på Folkemødet.

Opmærksomme lyttere til debatterne i Ligeværds telt

Sonja Knudsen, Lokalforeningen Esbjerg, og Mogens Mathiesen, Lokalforeningen Storkøbenhavn i en sjov og hyggelig stund.

God lyd er vigtig. Her er hjerte-kammeret bag lyden, som blev styret af Thomas Halkjær.

Isakur Johannesen indledte debatten om inklusion med at fortælle sin historie og sine erfaringer fra folkeskolen.

Taget ud af klassen

Landsforeningen Ligeværd satte inklusion i folkeskolen på dagsordenen på Folkemødet i et panel bestående af Hans Hummelgaard, PISA, Marianne Jelved, Radikale, Christian Quvang, forsker i inklusion på Nationalt Center for Inklusion og Ekslusion (NVIE)/UC Syd, og Ole Steen Nielsen, ligeledes fra UC Syd.

Den vigtigste deltager i arrangementet var alligevel Isakur Johannessen, bestyrelsesmedlem i UFL. Som indledte og satte rammen for debatten med historien fra sin egen folkeskoletid.

- Jeg fik ikke en gang at vide jeg skulle have specialundervisning, pludselig stod der bare en underviser i døren og sagde: Kom bare, vi skal ud at lave noget.

- Hvad skal vi ud at lave?

- Det finder vi ud af?

På spørgsmål fra mødeleder Mogens Mathiesen svarede Isakur:

- Det gik rigtig godt med kammerater i starten, men så udviklede jeg mig på en måde, og de udviklede siog på en anden. Til sidst var det ikke så sjovt. Jeg havde ingen venner tilbage. Jo – jeg havde en tilbage, og det var i parallelklassen.

Hvordan oplevede du lærerne i folkeskolen?

- Det må jeg ikke sige her. Det er alt for grimt.

Isakur Johannessen kom efter folkeskolen på Finderup Efterskole. Han fortæller om overgangen til efterskolen.

- Det var fantastisk. Fra folkeskolen, hvor jeg endte med at græde hjem hver eneste dag, og så til at få et andet syn på skolesystemet. Vi havde alle sammen noget at bøvle med, men vi blev set som elever og unge mennesker. I folkeskolen var vi bare elever. Nu var der nogen der kunne se, der er noget galt her og vi ved hvad der skal gøres. I stedet for på folkeskolen, hvor der ikke blev gjort noget.

Han beskriver miljøet på efterskolen som fantastisk. Han fik hurtigt nye venner, og mødte her sin ven fra parallelklassen igen. Efter skoletiden startede han på et STU forløb og siden en praktik på Social- og Sundhedsskolen. Han har i forlængelse at det, og godt hjulpet på vej med en hånd i ryggen fra praktikstedet, gennemført en uddannelse som ejendomsservicemedhjælper.

En ret for alle børn

- Vi skal lade være med at snakke inklusion. Vi skal derimod snakke om følgende, og nu skal alle høre rigtig godt efter: alle børn har ret til social og faglig udvikling i fællesskab. Og så tilføjer jeg for egen regning, og alle barn har ret til at blive mødt med høje forventninger, sagde Marianne Jelved og fortsatte:

- Disse tre ting er kommet ind i skoleloven. Det er et kvalitativt vendepunkt som jeg forventer mig meget af, og alle skal gå ud og prædikere det her for folket. Det vil fuldstændigt ændre den måde vi laver inklusion på.

Christian Quvang har for forsket i inklusion siden 2004. Han har lavet en Ph.d., "Jeg vil hellere være i den anden båd", der lige så vel kunne have handlet om Isakurs fortælling om det at blive taget ud af klassen.

- Det er desværre en rød tråd, at de 16 – 33-årige mennesker, der har fortalt deres

historie, de er ikke blevet involveret. De er ligesom Isakur blevet trukket ud af en social kontekst, og jeg tror i virkeligheden, at det er den sociale kontekst, der er den vigtigste, fortelte Christian Quvang og fortsatte:

Selvfølgelig er det faglige vigtigt, men jeg vil godt en anden af mine respondenter, en 16-årig knægt, der sagde: Jamen, jeg kan jo ikke lære noget af en lærer der ikke kan lide mig. Det er meget rammende. Spørgsmålet om hvordan der bliver skabt relation mellem lærer og elev er helt centralt for at et skoleforløb skal lykkes. Det er jo ikke givet at det er børnene der er noget galt med. Det kan lige så godt være skolen er organiseret på og læringen er tilrettelagt på, der er med til at ekskludere de her børn og unge.

NVIE og UC Syd er en af Ligeværds tætte samarbejdspartnere. ●

Husk jeres værdier i samskabelse

Ligeværd åbnede ballet i teltet med arrangementet "Rodskud og frivillighed - Civilsamfund og velfærdsudvikling" en samtaleduet mellem Jacob Bundsgaard, borgmester i Aarhus, og Knud Aarup, formand for socialpolitisk forening. De har begge skrevet en bog om betydningen af frivillighed.

- Min bog er et forsøg på at lave et bud på, hvordan vi kan skabe koblingen mellem civilsamfund, offentlige myndigheder og virksomheder. I den trekant er den masse muligheder for at udvikle velfærdssamfundet, som er uudnyttet, men det er selvfølgelig afgørende hvordan vi gør det, sagde Jacob Bundsgaard.

- Et af de bedste projekter jeg kender er Designerrelationer, som er et projekt for fysisk og psykisk udviklingshæmmede. Der er der lavet en kobling mellem det lokale gymnasium og de unge. Det resulterer i, at en af gymnasieeleverne tager en af de unge med til Grøn Koncert. Der sker noget menneske til menneske udvikling, som er helt unikt. Fordi man ser hinanden som mennesker, gav Knud Aarup et eksempel på.

Ligeværd arbejder bevidst med koblingen mellem myndigheder, civilsamfund og erhvervsliv i flere projekter. Vi tror på, at det er muligt i en konstruktiv dialog og et konkret samarbejde at skabe varige løsninger for mennesker med særlige behov. Et skarpt eksempel på det arbejde er Vi-Virk'R, hvor lokale partnerskaber mellem kommune, Ligeværds uddannelsessteder og lokale virksomheder skal sikre målrettede og meningsfyldte ressourceforløb.

Denne samskabelse mellem kommuner og civilsamfund var også omdrejningspunkt for debatten senere på eftermiddagen mellem Helle Hygum Espersen, KORA, og Anni Ehlers, INSP!.

- Samskabelse kan være en måde at tænke i helhedsløsninger på, og det kan være en måde at tænke i demokratisering af velfærdsløsninger på. ▶

Det kan være en måde at tænke i løsninger på en mere effektiv måde, sagde Helle Hygum Espersen i et kort interview efter debatten.

Ligeværdighed i samarbejdet kan være en af udfordringerne i samskabelse.

- Man skal være meget eksplicit med hvorfor er begge parter er med i samskabelse. Hvad er vores værdigrundlag, så man er opmærksom på, hvad det er hver part bringer ind. Det kan også være godt fra start at få den manglende ligestilling frem og få sat ord på. Det kan jo godt blive ligeværdigt. Man kan jo kompensere for den manglende magt ved at være en dygtig og god samarbejdspartner. Det skal bare italesættes og værdisættes, rådede Anni Ehlers organisationer til at være opmærksomme på, når de indgår i samskabelse. ●

Anni Ehlers, INSP!, og Helle Hygum Espersen, KORA.

Socialøkonomi
– en vej til inklusion i fællesskabet

"Socialøkonomisk virksomhed i virkeligheden" var overskriften på Netværket DHI's event på Folkemødet. Panelet bestod af Ole Lauth, Egmonthøjskolen, Mikkel Holmbäck, GLAD Fonden, Maria Christiansen, Danmarks Sociale Entreprenører, og Ulrik Kjeldsen, Kooperationen.

DHI har stor fokus på socialøkonomi, som en model for at skabe et tilgængeligt arbejdsmarked for borgere, der er på kanten af arbejdsmarkedet og især unge med særlige behov. DHI afholder således inspirationskonferencer og møder med erfaringsudveksling om opstart og drift af socialøkonomiske virksomheder.

- Da man begyndte at tale socialøkonomi lagde vi på Egmont hus til tre konferencer, hvor eksperter og professorer var enige om, at det er nødvendigt at give en fordel f.eks. momsfritagelse eller andre kompensationer, sagde Ole Lauth, Egmonthøjskolen

- Da loven om socialøkonomiske virksomheder blev vedtaget, blev vi glade på Egmont. Vi har Hou Søsportscenter, som er

> - Vi mener, at inkludering i fællesskabet sikres ved, at man bliver en del af arbejdsmarkedet, hvis man er i stand til det.

nogle huse vi lejer ud og et værft hvor vi vedligeholder både. I Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fortalte de, at vi ingen fordele ville få, og hvorfor skulle vi så blive en socialøkonomisk virksomhed.

GLAD Fonden har udviklet en lang række virksomheder, hvor de kan sikre meningsfuld uddannelse og beskæftigelse til mennesker med handicap.

- Vi mener, at inkludering i fællesskabet sikres ved, at man bliver en del af arbejdsmarkedet, hvis man er i stand til det. I fællesskab må vi finde ud af hvordan vi kan have en solidarisk profil i forhold til at være borgere i det her samfund. Der er socialøkonomi en model, der kan bidrage til at organisere ting på en anden måde, fortalte Mikkel Holmbäck, GLAD Fonden.

- Vores vækstkriterie er, når vi ansætter en borger i fleksjob som vi har uddannet, at borgeren kan få et meningsfyldt liv og et job de kan varetage.

GLAD Fonden har 270 ansatte, hvor halvdelen er ansatte på ordinære vilkår og den anden halvdel på særlige vilkår. ●

Maria Christiansen, Danmarks Sociale Entreprenører, og Ulrik Kjeldsen, Kooperationen, var deltagere i debatten om socialøkonomi.

Ole Lauth, Egmont Højskolen, og Mikkel Holmbäck, GLAD Fonden, under debatten om socialøkonomiske virksomheder.

Målrettede ressourceforløb

Bag projektets kreative titel ligger en lige til og naturlig forklaring: ViVirk'R handler om Vidensbaserede Virksomhedsrettede Ressourceforløb for unge udviklingshæmmede.

Jens Thygesen, konsulent i Ligeværd, Marianne Saxtoft, Samskabelse, og Rasmus Voss, købmand og leder af REMA1000 i Sindal, under præsentationen af Ligeværds projekt ViVirk'R.

På godt dansk er ViVirk'R's mål at knække ruten af uendelige ressourceforløb og få bragt de unge tættere på arbejdsmarkedet i et samarbejde mellem kommuner, uddannelsessteder og virksomheder gennem målrettede og kvalificerede forløb. Det handler om sammenhæng i indsatsen for den unge og sammenhæng for de aktører, der skal støtte den unge.

- Der er en række forhold omkring den unge, som der skal arbejdes med, for at de kan blive klar til at komme ud på arbejdsmarkedet. I det arbejde har kommunen, uddannelsesstedet og virksomheden en rolle, indtil den unge er ude hos Rasmus i REMA1000, og han kan tage over og skabe en struktureret arbejdsdag sammen med den unge, forklarede Marianne Saxtoft, konsulent på projektet.

Rasmus Voss er købmand og leder af REMA1000 i Sindal. Han var en del af panelet på eventen, som også Marianne Saxtoft, Jens Thygesen, konsulent i Ligeværd, og Brian Nyby, Elmelund, var en del af.

- Så vi er en række personer, der kan bakke Rasmus og den unge op i at finde det bedste i forhold til de opgaver Rasmus kan tilbyde. Og vi andre kan gå sammen om at få de andre ting omkring den unge til at fungere. Den arbejdsfordeling er rigtig vigtig, fortsatte Marianne Saxtoft.

Rasmus Voss er gået ind i arbejdet, fordi det er vigtigt for ham at være en del af, afspejle lokalsamfundet og bidrage til at løse udfordringerne.

- Vi er en del af samfundet og vil gerne tage ansvar. Der er rigtig mange udfordringer i det. Vi har haft praktikanter fra PMU (stort uddannelsessted i Sindal – red.) gennem 4 år. Jeg har et godt samarbejde med PMU som er meget gode til at forberede de unge til at komme ned til mig. Vi har samtaler og får skabt tryghed med det samme for den unge, så når de kommer er de klar, forklarede Rasmus Voss om det konkrete samarbejde i Sindal og tilføjede:

- Det kræver en del at arbejde med de unge, og det er vigtigt at forklare virksomheden, at det kræver lidt ekstra indsats, men det er super spændende, og det giver også en del til virksomheden, og mig, at være en del af det. Jeg føler, at jeg får mere ud end jeg putter ind i arbejdet med de unge. Sam-

der virker

menhængen mellem virksomheden, kommunen og uddannelsesstedet er rigtig god. Jeg ved hvem jeg skal kontakte, hvis jeg har behov for hjælp og rådgivning.

Projektet ViVirk'R har etableret 4 partnerskaber i projektperioden:

- Randers Bo- og Erhvervstræning og Randers Kommune
- PGU Hornslet og Aarhus Kommune
- Erhvervsskolen Vestjylland og Ringkøbing-Skjern Kommune
- PMU Sindal og Hjørring og Frederikshavn kommuner. ●

> - Nøglen er et få topledelsen i virksomheden til at se det meningsfulde i at tage et socialt ansvar.

Socialt ansvar øger stoltheden i virksomheden

Code of Care er en af Ligeværds samarbejdspartnere. Organisationen, der har sit udspring i Holstebro, afholdt eventen "Virksomhedernes sociale ansvar – Why-How-What".

Code of Care blev startet for fem år siden af en virksomhedsleder, Peter Nørgaard, Creative Company, der ville tage et socialt ansvar. De startede 2 og er 200 i dag. De har altid haft en beslutning om, at 15 % af de ansatte skal være på kanten af arbejdsmarkedet.

- Ud over de 15 % har vi 15 personer i afklaring fra Holstebro Kommune. Det vil sige, at vi har en dagligdag med omkring 40 personer, der har været på kanten af arbejdsmarkedet, sagde Peter Nørgaard indledningsvis, hvor han også fortalte om forskellige ansatte og deres baggrund.

- At tage et socialt ansvar giver et rigtig godt bidrag til virksomheden. Det at ordinært ansatte kan hjælpe nogen ind i organisationen, det øger stoltheden i virksomheden, og det er den historie, de fortæller om deres arbejdsplads. Det er en god følelse og giver et godt omdømme, fortalte han videre.

Code of Care har stor succes med at få virksomhedsledere i tale.

- Vi tager ud og finder 15-20 virksomhedsledere, samler dem og beder dem om at tage hånd om den her udfordring. Når de har sagt ja til det, laver vi en proces som ender op i, at de selv finder frem til løsningerne, helt konkret og ned til hvilke opgaver der er i virksomheden, som kan løse af udsatte borgere. Det breder sig som ringer i vandet, og det er det Code of Care står for, at få stadig flere virksomheder til at se værdien i at tage et socialt ansvar, forklarer Tommy Wølk, udviklingskonsulent i organisationen.

- Nøglen er et få topledelsen i virksomheden til at se det meningsfulde i at tage et socialt ansvar. Det er dem, der kan beslutte og iværksætte arbejdet. ●